EURÓPSKA
KOMISIA

V Štrasburgu 26. 11. 2024
COM(2024) 710 final

Odporúčanie

ODPORÚČANIE RADY,

ktorým sa schvaľuje národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Cypru

Odporúčanie

ODPORÚČANIE RADY,

ktorým sa schvaľuje národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Cypru

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121,

so zreteľom na nariadenie (EÚ) 2024/1263, a najmä na jeho článok 17,

so zreteľom na odporúčanie Komisie,

keďže:

VŠEOBECNÉ ÚVAHY

(1) Zreformovaný rámec správy hospodárskych záležitostí EÚ nadobudol účinnosť 30. apríla 2024. Hlavným prvkom zreformovaného rámca správy hospodárskych záležitostí EÚ je nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1263 o účinnej koordinácii hospodárskych politík a mnohostrannom rozpočtovom dohľade[1] spolu so zmeneným nariadením (ES) č. 1467/97 o vykonaní postupu pri nadmernom schodku[2] a zmenenou smernicou Rady 2011/85/EÚ o rozpočtových rámcoch členských štátov[3]. Cieľom rámca je zabezpečiť prostredníctvom reforiem a investícií udržateľnosť verejného dlhu a udržateľný a inkluzívny rast. Podporuje sa v ňom preberanie zodpovednosti zo strany členských štátov s dôraznejším zameraním na strednodobý horizont, sprevádzané účinným a koherentným presadzovaním pravidiel.

(2) Stredobodom nového rámca správy hospodárskych záležitostí sú národné strednodobé fiškálno-štrukturálne plány, ktoré predkladajú členské štáty Rade a Komisii. Týmito plánmi sa majú dosiahnuť dva ciele: i) zabezpečiť, aby mal verejný dlh na konci obdobia úprav hodnoverne klesajúcu trajektóriu alebo aby zostal na obozretnej úrovni a aby sa deficit verejných financií znížil pod referenčnú hodnotu 3 % HDP a udržal sa v strednodobom horizonte pod touto hodnotou, a ii) zabezpečiť, aby sa zrealizovali reformy a investície reagujúce na hlavné výzvy identifikované v kontexte európskeho semestra a aby sa riešili spoločné priority EÚ. V každom pláne sa má na tento účel predstaviť strednodobý záväzok k trajektórii vývoja čistých výdavkov[4], ktorý účinne stanovuje rozpočtové obmedzenie počas trvania plánu vzťahujúceho sa na štvorročné

---

[1] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1263 z 29. apríla 2024 o účinnej koordinácii hospodárskych politík a mnohostrannom rozpočtovom dohľade a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1466/97 (Ú. v. EÚ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

[2] Nariadenie Rady (EÚ) 2024/1264 z 29. apríla 2024, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 1467/97 o urýchľovaní a objasňovaní vykonania postupu pri nadmernom schodku (Ú. v. EÚ L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

[3] Smernica Rady (EÚ) 2024/1265 z 29. apríla 2024, ktorou sa mení smernica 2011/85/EÚ o požiadavkách na rozpočtové rámce členských štátov (Ú. v. EÚ L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

[4] Ide o čisté výdavky v zmysle článku 2 nariadenia (EÚ) 2024/1263, t. j. výdavky verejnej správy bez i) úrokových výdavkov, ii) diskrečných príjmových opatrení, iii) výdavkov na programy Únie plne kryté príjmami z fondov Únie, iv) vnútroštátnych výdavkov na spolufinancovanie programov financovaných Úniou, v) cyklických prvkov výdavkov na dávky v nezamestnanosti a vi) jednorazových a iných dočasných opatrení.

alebo päťročné obdobie (v závislosti od bežnej dĺžky volebného obdobia v danom členskom štáte). Okrem toho by sa malo v pláne vysvetliť, ako členský štát zabezpečí realizáciu reforiem a investícií reagujúcich na hlavné výzvy identifikované v kontexte európskeho semestra, a to najmä v odporúčaniach pre jednotlivé krajiny [vrátane odporúčaní týkajúcich sa prípadného postupu pri makroekonomickej nerovnováhe (ďalej len „PMN“)], a ako budú členské štáty riešiť v pláne spoločné priority Únie. Obdobie fiškálnej úpravy sa vzťahuje na obdobie štyroch rokov, ktoré možno predĺžiť najviac o tri roky, ak sa členský štát zaviaže, že zrealizuje súbor príslušných reforiem a investícií, ktoré spĺňajú kritériá stanovené v nariadení (EÚ) 2024/1263.

(3) Po predložení plánu má Komisia posúdiť, či plán spĺňa požiadavky nariadenia (EÚ) 2024/1263.

(4) Na základe odporúčania Komisie má Rada následne prijať odporúčanie, v ktorom stanoví trajektóriu vývoja čistých výdavkov dotknutého členského štátu a v príslušných prípadoch schváli súbor reformných a investičných záväzkov, ktoré tvoria základ pre predĺženie obdobia fiškálnych úprav.

ÚVAHY TÝKAJÚCE SA NÁRODNÉHO STREDNODOBÉHO FIŠKÁLNO-ŠTRUKTURÁLNEHO PLÁNU CYPRU

(5) Cyprus svoj národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán predložilo Rade a Komisii 15. októbra 2024. Predložil ho po predĺžení lehoty stanovenej v článku 36 nariadenia (EÚ) 2024/1263, ku ktorému došlo po dohode s Komisiou vzhľadom na dôvody uvedené Cyprom. Cyprus 15. novembra 2024 predložil dodatok s cieľom revidovať trajektóriu rastu čistých výdavkov tak, aby sa v nej zohľadnili novšie údaje. Táto revízia bola potrebná vzhľadom na zmenu štatistickej evidencie významnej transakcie, ktorá bola k dispozícii po predložení plánu a mala významný vplyv na úroveň výdavkov v roku 2023 a následne na plánované miery a úrovne rastu výdavkov v roku 2024 a v období úprav 2025 – 2028.

Postup pred predložením plánu

(6) Komisia 21. júna 2024 zaslala Cypru v súlade s článkom 9 nariadenia (EÚ) 2024/1263 referenčnú trajektóriu[5]. Referenčnú trajektóriu Komisia uverejnila 15. októbra 2024[6]. Referenčná trajektória sa zakladá na riziku a zabezpečuje, aby mal verejný dlh na konci obdobia fiškálnych úprav a v prípade neprijatia ďalších rozpočtových opatrení nad rámec obdobia úprav hodnoverne klesajúcu trajektóriu alebo aby zostal na obozretnej úrovni v strednodobom horizonte a aby sa deficit verejných financií počas obdobia úprav znížil pod úroveň 3 % HDP a udržal sa v strednodobom horizonte pod touto referenčnou hodnotou. Strednodobý horizont je vymedzený ako desaťročné

[5] Predbežné usmernenia zaslané členským štátom a Hospodárskemu a finančnému výboru zahŕňajú trajektórie s predĺžením obdobia úprav a bez predĺženia obdobia úprav (v trvaní 4, resp. 7 rokov). Zahŕňajú aj pôvodné hlavné podmienky a východiskové predpoklady použité v rámci, ktorý Európska komisia stanovila pre strednodobú projekciu verejného dlhu. Referenčná trajektória bola vypočítaná na základe metodiky opísanej v Monitore udržateľnosti dlhovej služby 2023 vypracovanom Európskou komisiou (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en). Vychádza z prognózy Európskej komisie z jari 2024 a jej strednodobého predĺženia až do roku 2033 a dlhodobý rast HDP a náklady spojené so starnutím obyvateľstva sú v súlade so spoločnou správou Európskej komisie a Rady o starnutí obyvateľstva z roku 2024 (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

[6] https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/20a00b2c-4847-446b-a103-192958a1e11a_en?filename=Commission_prior_guidance-cyprus_en.pdf.

obdobie po skončení obdobia úprav. V súlade s článkami 7 a 8 nariadenia (EÚ) 2024/1263 je referenčná trajektória takisto v súlade s ochranným opatrením týkajúcim sa udržateľnosti dlhovej služby a ochranným opatrením týkajúcim sa odolnosti deficitu. V referenčnej trajektórii Cypru sa stanovuje, že na základe predpokladov Komisie a vychádzajúc zo štvorročného obdobia úprav by rast čistých výdavkov nemal presahovať hodnoty uvedené v tabuľke 1. To zodpovedá priemernému rastu čistých výdavkov na úrovni 4,9 % za obdobie úprav (2025 – 2028).

Tabuľka 1: Referenčná trajektória, ktorú Komisia poskytla Cypru 21. júna 2024

	2025	2026	2027	2028	Priemer 2025 – 2028
Maximálny rast čistých výdavkov (ročný, v %)	5,9	5,0	4,5	4,3	4,9

Zdroj: výpočty Komisie.

(7) V súlade s článkom 12 nariadenia (EÚ) 2024/1263 viedol Cyprus od júla do septembra 2024 s Komisiou technický dialóg. Dialóg bol zameraný na trajektóriu vývoja čistých výdavkov, ktorú plánuje Cyprus, a na jej východiskové makroekonomické predpoklady, najmä pokiaľ ide o potenciálny produkt a produkčnú medzeru. Navyše sa v rámci technických dialógov skúmala plánovaná realizácia reforiem a investícií reagujúcich na hlavné výzvy identifikované v kontexte európskeho semestra a spoločné priority Únie v oblasti spravodlivej zelenej a digitálnej transformácie, sociálnej a hospodárskej odolnosti, energetickej bezpečnosti a budovania obranných spôsobilostí.

(8) Podľa informácií, ktoré Cyprus poskytol vo svojom pláne, sa pred predložením neuskutočnil proces konzultácií s príslušnými vnútroštátnymi zainteresovanými stranami (vrátane sociálnych partnerov), ako sa stanovuje v článku 11 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2024/1263, v súlade s prechodnými ustanoveniami stanovenými v článku 36 ods. 1 písm. c) nariadenia (EÚ) 2024/1263.

(9) Cyperská fiškálna rada vydala stanovisko k makroekonomickej prognóze a makroekonomickým predpokladom, z ktorých vychádza návrh rozpočtu na rok 2025 a strednodobý rozpočtový rámec na roky 2025 – 2027 v kontexte rozpočtového postupu na rok 2025. Rada považuje predpoklady za realistické a rast čistých primárnych výdavkov za rešpektujúci záväzky Cypru vyplývajúce z nového rámca správy hospodárskych záležitostí EÚ.

Iné súvisiace procesy

(10) Cyprus predložil 15. októbra 2024 svoj návrh rozpočtového plánu na rok 2025. Komisia prijala stanovisko k tomuto návrhu rozpočtového plánu dňa [26. novembra 2024][7].

(11) Komisia 19. júna 2024 dospela k záveru, že na Cypre existujú makroekonomické nerovnováhy. Cyprus čelí najmä zraniteľným miestam týkajúcim sa súkromného, verejného a zahraničného dlhu, ktoré síce celkovo ustúpili, sú však stále významné, zatiaľ čo vysoký deficit bežného účtu sa ďalej prehlbuje.

[7] Stanovisko Komisie k návrhu rozpočtového plánu Cypru, 26. 11. 2024, C(2024) 9050 final.

(12) Rada 21. októbra 2024 adresovala Cypru súbor odporúčaní v kontexte európskeho semestra[8].

ZHRNUTIE PLÁNU A JEHO POSÚDENIE KOMISIOU

(13) V súlade s článkom 16 nariadenia (EÚ) 2024/1263 Komisia posúdila plán takto:

Kontext: makroekonomická a fiškálna situácia a výhľad

(14) Hospodárska činnosť na Cypre v roku 2023 vzrástla o 2,6 %, a to vďaka domácemu dopytu, najmä súkromnej spotrebe, ktorú podporilo zvýšenie reálnych miezd. Podľa prognózy Európskej komisie z jesene 2024 sa v roku 2024 očakáva rast hospodárstva o 3,6 % vďaka investíciám a silnému vývozu, najmä v dôsledku cestovného ruchu, a v odvetviach IKT a námornej dopravy. Očakáva sa, že k rastu prispejú aj výdavky domácností, hoci pomalším tempom. V rokoch 2025 a 2026 by mal rast reálneho HDP zostať dynamický, a to na úrovni 2,8 % v roku 2025 a 2,5 % v roku 2026, pričom ho podporia podobné faktory. Očakáva sa, že aj rast potenciálneho HDP zostane v rovnakých rokoch stabilný, a to vďaka prehlbovaniu kapitálu a priaznivej dynamike trhu práce. Miera nezamestnanosti bola v roku 2023 na úrovni 5,9 % a Komisia predpokladá, že sa v roku 2024 zníži na úroveň 4,9 %, v roku 2025 na 4,7 % a v roku 2026 na 4,5 %. Predpokladá sa, že inflácia (rast deflátora HDP) sa v roku 2024 mierne zníži z 3,8 % zaznamenaných v roku 2023 na 3,5 % a že v roku 2025 dosiahne 2,3 % a v roku 2026 dosiahne 2,2 %.

(15) Pokiaľ ide o fiškálny vývoj, prebytok verejných financií Cypru v roku 2023 predstavoval 2,0 % HDP. Podľa prognózy Európskej komisie z jesene 2024 sa predpokladá, že v roku 2024 dosiahne 3,5 % HDP, pričom v roku 2025 sa zníži na 2,7 % HDP a v roku 2026 za predpokladu nezmenenej politiky zostane na úrovni 2,7 %. Prognóza Komisie z jesene 2024 zahŕňa návrh rozpočtu Cypru na rok 2025, ktorý vláda prijala v októbri 2024 a národný parlament by o ňom mal hlasovať v decembri 2024. Verejný dlh dosahoval na konci roka 2023 úroveň 73,6 % HDP. Podľa prognózy Európskej komisie z jesene 2024 sa má miera zadlženosti na konci roka 2024 znížiť na 66,4 % HDP. Predpokladá sa, že na konci roka 2025 sa zníži na úroveň 61,4 % a na konci roka 2026 na úroveň 56,7 % HDP. Vo fiškálnej prognóze Komisie sa záväzky uvedené v strednodobých plánoch nezohľadňujú, pokiaľ nie sú podložené dôveryhodne oznámenými a dostatočne špecifikovanými konkrétnymi opatreniami v príslušných oblastiach politiky.

Trajektória vývoja čistých výdavkov a hlavné makroekonomické predpoklady v pláne

(16) Národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Cypru sa vzťahuje na obdobie 2025 – 2028 a predstavuje fiškálne úpravy v priebehu štyroch rokov.

(17) Plán obsahuje všetky informácie požadované podľa článku 13 nariadenia (EÚ) 2024/1263.

(18) Plán sa zaväzuje k trajektórii vývoja čistých výdavkov uvedenej v tabuľke 2, ktorá zodpovedá priemernému rastu čistých výdavkov vo výške 5,2 % v priebehu rokov 2025 – 2028. Priemerný rast čistých výdavkov uvedený v pláne počas obdobia úprav (2025 – 2028) prekračuje referenčnú trajektóriu, ktorú Komisia predložila 21. júna 2024. V pláne sa predpokladá, že rast potenciálneho HDP sa bude postupne znižovať z 3,9 % v roku 2024 na 3,1 % v roku 2028. Okrem toho sa v pláne očakáva, že miera

[8] Odporúčanie Rady k hospodárskej politike, rozpočtovej politike, politike zamestnanosti a štrukturálnej politike Cypru, zatiaľ nebolo uverejnené.

rastu deflátora HDP zostane v roku 2024 zvýšená, predovšetkým v dôsledku predpokladaného vysokého deflátora verejných financií, ktorý odráža očakávané úplné zavedenie mechanizmu automatickej indexácie. V nasledujúcich rokoch sa očakáva postupné približovanie deflátora HDP k 2 %.

Tabuľka 2: Trajektória vývoja čistých výdavkov a hlavné predpoklady v pláne Cypru

	2024	2025	2026	2027	2028	Priemer za obdobie platnosti plánu 2025 – 2028
Rast čistých výdavkov (ročný, v %)	2,7	6,0	5,0	5,4	4,3	5,2
Rast čistých výdavkov (kumulatívny, od východiskového roka 2023, %)	2,7	8,9	14,3	20,5	25,7	Neuvádza sa.
Rast potenciálneho HDP (%)	3,9	3,6	3,3	3,3	3,1	3,3
Inflácia (rast deflátora HDP) (%)	3,8	2,4	2,0	2,0	2,0	2,1

Zdroj: strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Cypru a výpočty Komisie.

Vplyv záväzkov čistých výdavkov plánu na verejný dlh

(19) Ak sa trajektória vývoja čistých výdavkov, ku ktorej sa Cyprus zaviazal v pláne, a východiskové predpoklady naplnia, verejný dlh by sa podľa plánu postupne znižoval zo 66 % v roku 2024 na 47,4 % HDP na konci obdobia úprav (2028), ako sa uvádza v nasledujúcej tabuľke. Predpokladá sa, že miera zadlženosti sa počas obdobia úprav do roku 2028 zníži takmer o 19 percentuálnych bodov HDP. Po úprave sa predpokladá, že v strednodobom horizonte (t. j. do roku 2038) bude pomer dlhu k HDP podľa plánu naďalej klesať a do roku 2038 dosiahne úroveň 27,9 % HDP[9].

[9] Plán bol predložený 15. októbra 2024, ale prostredníctvom dodatku k nemu sa v ňom zohľadňuje zmena štatistického spracovania platby štátu do nového dôchodkového systému štátnych zamestnancov vo výške 360 miliónov EUR, ktorá bola zverejnená 22. októbra 2024, keďže mala významný vplyv na trajektóriu rastu čistých výdavkov.

Tabuľka 3: Vývoj verejného dlhu a salda verejných financií v pláne Cypru

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Verejný dlh (% HDP)	77,4	68,9	64,2	58,8	53,3	47,4	27,9
Saldo verejných financií (% HDP)	3,3	3,9	2,7	2,6	2,1	2,1	0,8

Zdroj: strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Cypru

Podľa plánu a dodatku k nemu by sa tak verejný dlh do konca roka 2026 dostal pod referenčnú hodnotu 60 % HDP stanovenú v zmluve. Na základe predpokladov plánu je to realistické a predpokladá sa, že dlh bude do 2038 nižší ako 60 % HDP podľa všetkých deterministických záťažových testov analýzy udržateľnosti dlhovej služby vypracovanej Európskou komisiou. Na základe záväzkov v príslušných oblastiach politiky a makroekonomických predpokladov plánu je preto trajektória vývoja čistých výdavkov uvedená v pláne v súlade s požiadavkou na dlh stanovenou v článku 6 písm. a) a článku 16 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2024/1263.

Vplyv záväzkov čistých výdavkov plánu na saldo verejných financií

(20) Na základe trajektórie vývoja čistých výdavkov a predpokladov uvedených v pláne by bol prebytok verejných financií 2,7 % HDP v roku 2025, 2,6 % v roku 2026 a 2,1 % v rokoch 2027 a 2028. Podľa plánu by tak saldo verejných financií nepresiahlo referenčnú hodnotu 3 % HDP na konci obdobia úprav (2028). Okrem toho počas desiatich rokov nasledujúcich po období úprav (t. j. do 2038) by deficit verejných financií nepresiahol 3 % HDP. Na základe záväzkov v príslušných oblastiach politiky a makroekonomických predpokladov plánu je preto trajektória vývoja čistých výdavkov uvedená v pláne v súlade s požiadavkou na deficit stanovenou v článku 6 písm. b) a článku 16 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2024/1263.

Súlad plánu s ochranným opatrením týkajúcim sa odolnosti deficitu

(21) Ak sa predpoklady a záväzky plánu naplnia, štrukturálny deficit by počas celého obdobia úprav zostal pod úrovňou 1,5 % HDP. Na základe záväzkov v príslušných oblastiach politiky a makroekonomických predpokladov plánu sa preto bude naďalej dodržiavať spoločná rezerva odolnosti uvedená v článku 8 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2024/1263, a preto sa nevyžaduje dodatočné zlepšenie štrukturálneho primárneho salda uvedené v článku 8 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2024/1263.

Súlad plánu s ochranným opatrením týkajúcim sa udržateľnosti dlhovej služby

(22) Keď podľa plánu verejný dlh dosiahne v rokoch 2024 a 2025 úroveň 60 % až 90 % HDP, v súlade s článkom 7 nariadenia (EÚ) 2024/1263 musí miera zadlženosti v priemere klesnúť minimálne o 0,5 percentuálneho bodu ročne, kým neklesne pod 60 %. Tento priemerný pokles sa vypočíta za obdobie rokov 2024 – 2026 a rovná sa 5,1 percentuálneho bodu (pozri Tabuľku 3). Na základe záväzkov v príslušných oblastiach politiky a makroekonomických predpokladov plánu je preto trajektória vývoja čistých výdavkov uvedená v pláne v súlade s ochranným opatrením týkajúcim sa udržateľnosti dlhovej služby.

Makroekonomické predpoklady plánu

(23) Plán vychádza zo súboru predpokladov, ktorý sa líši od predpokladov Komisie zaslaných Cypru 21. júna 2024. V pláne sa používajú najmä rôzne predpoklady pre šesť premenných, ako je východiskový bod, ktorým je štrukturálne primárne saldo v roku 2024, elasticita príjmov vo vzťahu k HDP a prognózy rastu (pokiaľ ide o reálny a potenciálny rast, ako aj o odstránenie produkčnej medzery). Posúdenie týchto rozdielov v predpokladoch sa uvádza ďalej v texte. Ďalej v texte sú uvedené rozdiely v predpokladoch, ktoré majú najväčší vplyv na priemerný rast čistých výdavkov, pričom sa každý predpoklad posudzuje samostatne.

- Východiskový bod je priaznivejší, keďže štrukturálne primárne saldo v roku 2024 je v pláne výrazne vyššie ako v predpokladoch Komisie. V pláne sa používajú aktuálnejšie údaje a predpokladá sa, že štrukturálny primárny prebytok v roku 2024 dosiahne 4,2 % HDP v porovnaní s predpokladaným prebytkom 3,5 % HDP uvedeným v predbežných usmerneniach. Dôvodom sú výrazne vyššie daňové príjmy, než sa očakávalo, na základe výsledkov rozpočtového hospodárenia. Tento predpoklad sa preto považuje za riadne odôvodnený.

- Z plánu vyplýva iná elasticita príjmov vo vzťahu k HDP ako v prípade Komisie, ktorá predpokladá jednotkovú štrukturálnu elasticitu príjmov vo vzťahu k potenciálnemu HDP. Nižší podiel príjmov na HDP v pláne vychádza z obozretnejšieho predpokladu, pričom príjmy rastú v súlade s vývojom cien a príjmov. Nepredpokladajú sa ani žiadne dodatočné príjmy z riešenia nevybavených daňových prípadov a prípadného zlepšenia daňovej správy. Tento predpoklad sa preto považuje za riadne odôvodnený. To prispieva k tomu, že priemerný rast čistých výdavkov v pláne je počas obdobia úprav nižší ako podľa predpokladov Komisie.

- V pláne sa predpokladá, že rast reálneho HDP klesne z odhadovanej úrovne 3,7 % v roku 2024 na 3,1 % v roku 2025 a následne sa bude ďalej zrýchľovať a v roku 2027 dosiahne úroveň 3,3 %. V predbežných usmerneniach Komisie sa predpokladá nižší rast, ktorý sa začne na úrovni 2,8 % v roku 2024, v roku 2025 dosiahne vrchol na úrovni 3,0 % a potom sa v roku 2027 postupne zníži na úroveň 1,5 %. Celkovo je profil rastu reálneho HDP predpokladaný v pláne optimistickejší ako predpoklad Komisie počas obdobia úprav. Vykazuje takisto kolísavejší profil. Po uplynutí obdobia úprav sa v pláne predpokladá podobný profil ako v predbežných usmerneniach Komisie. V pláne sa predpokladá, že rast potenciálneho HDP zostane počas celého obdobia úprav nad úrovňou 3 %, čo je viac ako priemerný potenciálny rast na úrovni približne 2 % predpokladaný v predbežných usmerneniach Komisie. Okrem toho plán nie je v súlade s predpokladom trajektórie vývoja potenciálneho rastu, prostredníctvom ktorého sa do roku 2028 odstráni produkčná medzera, čo nie je v súlade s rámcom analýzy udržateľnosti dlhovej služby.

Zvyšné rozdiely v predpokladoch nemajú veľký vplyv na priemerný rast čistých výdavkov v porovnaní s predpokladmi Komisie. Celkovo by všetky rozdiely v predpokladoch spolu mohli viesť k priemernému rastu čistých výdavkov, ktorý je vyšší ako v referenčnej trajektórii, bez vplyvu na súlad plánu s požiadavkou nariadenia (EÚ) 2024/1263. Cyprus si však zvolil trajektóriu vývoja výdavkov v súlade s referenčnou trajektóriou, ktorú Európska komisia zaslala 21. júna 2024, upravenú len o vplyv zmeny štatistického spracovania významnej transakcie, platby štátu do nového dôchodkového systému štátnych zamestnancov. To viedlo

k priemernému rastu čistých výdavkov, ktorý je v dôsledku nového východiskového bodu v roku 2024 približne o 0,3 percentuálneho bodu vyšší ako referenčná trajektória Komisie. Komisia zohľadní uvedené posúdenie predpokladov plánu pri svojich budúcich posúdeniach súladu s týmto odporúčaním.

Fiškálna stratégia plánu

(24) Podľa orientačnej fiškálnej stratégie uvedenej v pláne sa záväzky, ktoré sa vzťahujú na čisté výdavky, splnia najmä uplatňovaním existujúcich politík. V pláne sa zohľadňuje vplyv opatrení prijatých na strane príjmov a výdavkov, ako je zvýšenie miezd vo verejnom sektore schválené v roku 2024, opatrenia na podporu potrieb bývania zraniteľných domácností, postupné ukončenie znižovania daňových sadzieb a neindexácia daňových pásiem v prípade dane z príjmov fyzických osôb. V pláne sa nepredpokladajú žiadne dodatočné príjmy z nevybavených daňových prípadov, ktoré môžu naďalej pozitívne prispievať k rastu príjmov v súlade s vývojom v posledných rokoch. Plán zahŕňa aj vplyv spätnej platby štátu do dôchodkového fondu zamestnancov verejnej správy s vplyvom na príjmy aj výdavky v roku 2024. V pláne sa zdôrazňuje, že stanovené ciele sa dosiahnu bez toho, aby boli potrebné dodatočné rozpočtové opatrenia. V návrhu rozpočtového plánu na rok 2025 sa znovu potvrdzuje táto pozícia a potvrdzuje sa, že záväzok čistých výdavkov na rok 2025 sa dosiahne bez toho, aby bolo potrebné prijať dodatočné rozpočtové opatrenia[10].

Zámery týkajúce sa reforiem a investícií uvedené v pláne, ktorými sa reaguje na hlavné výzvy identifikované v kontexte európskeho semestra a ktorými sa riešia spoločné priority Únie.

(25) V pláne sa opisujú zámery týkajúce sa reforiem a investícií s cieľom reagovať na hlavné výzvy identifikované v kontexte európskeho semestra, najmä v odporúčaniach pre Cyprus vrátane tých, ktoré sa týkajú postupu pri makroekonomickej nerovnováhe, a s cieľom riešiť spoločné priority EÚ. Plán obsahuje rozsiahly zoznam približne 50 reforiem a investícií zameraných na spoločné priority EÚ, z ktorých 26 je finančne podporovaných z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a 24 z fondov politiky súdržnosti.

(26) Pokiaľ ide o spoločnú prioritu spočívajúcu v spravodlivej zelenej a digitálnej transformácii vrátane cieľov v oblasti klímy stanovených v nariadení (EÚ) 2021/1119 plán obsahuje reformy a investície financované z vnútroštátnych prostriedkov a z prostriedkov EÚ. Väčšina opatrení zelenej transformácie uvedených v pláne je zahrnutá aj do národného energetického a klimatického plánu Cypru. S cieľom plniť odporúčanie pre Cyprus na rok 2024 týkajúce sa posilnenia adaptácie na zmenu klímy plán zahŕňa reformu, ktorou sa reviduje a aktualizuje národná stratégia Cypru pre adaptáciu na zmenu klímy. S cieľom plniť odporúčanie pre Cyprus na rok 2023 týkajúce sa urýchlenia zavádzania energie z obnoviteľných zdrojov a zlepšenia energetickej infraštruktúry a energetických sietí plán zahŕňa digitalizáciu elektrickej siete, aby sa zvýšilo ďalšie šírenie energie z obnoviteľných zdrojov (fondy politiky súdržnosti), a projekt *Great Sea Interconnector* (zahrnutý do plánu obnovy a odolnosti). S cieľom plniť odporúčanie pre Cyprus na rok 2023 týkajúce sa energetickej efektívnosti plán zahŕňa investície do zlepšenia energetickej efektívnosti škôl (fondy politiky súdržnosti) a podporu obnoviteľných zdrojov energie a individuálnych opatrení energetickej efektívnosti v obydliach (zahrnuté do plánu obnovy a odolnosti). S cieľom plniť odporúčanie pre Cyprus na rok 2023 týkajúce sa

[10] Stanovisko Komisie k návrhu rozpočtového plánu Cypru, 26. 11. 2024, C(2024) 9050 final.

prechodu na udržateľnú dopravu plán zahŕňa podporu nákupu elektrických vozidiel (zahrnutá do plánu obnovy a odolnosti) a infraštruktúrne projekty týkajúce sa plánov udržateľnej mestskej mobility (zahrnuté do plánu obnovy a odolnosti a do fondov politiky súdržnosti). S cieľom plniť odporúčanie pre Cyprus na rok 2020 týkajúce sa zlepšenia hospodárenia s vodami a odpadového hospodárstva plán zahŕňa celoštátny systém triedeného zberu komunálneho odpadu (fondy politiky súdržnosti) a národný akčný plán pre obehové hospodárstvo (zahrnutý do plánu obnovy a odolnosti a do fondov politiky súdržnosti). S cieľom plniť odporúčanie pre Cyprus na rok 2019 týkajúce sa uľahčenia zlepšovania digitálnych zručností plán zahŕňa akčný plán pre elektronické zručnosti (zahrnutý do plánu obnovy a odolnosti). S cieľom plniť odporúčanie pre Cyprus na rok 2020 týkajúce sa digitalizácie verejného sektora plán zahŕňa digitalizáciu verejných služieb (zahrnutá do plánu obnovy a do fondov politiky súdržnosti) a zavedenie elektronickej totožnosti. S cieľom plniť odporúčanie pre Cyprus na rok 2020 týkajúce sa zlepšenia výskumu a inovácií plán zahŕňa činnosť cyperského kapitálového fondu (zahrnutá do plánu obnovy a odolnosti), ktorý zvyšuje dostupnosť alternatívnych zdrojov financovania, najmä pre inovatívne spoločnosti a startupy. Plán nezahŕňa žiadne opatrenia na plnenie odporúčaní pre Cyprus na rok 2019 týkajúcich sa uľahčenia znižovania nesplácaných úverov, keďže Cyprus v decembri 2023 prijal balík legislatívnych zmien.

(27) Pokiaľ ide o spoločnú prioritu spočívajúcu v sociálnej a hospodárskej odolnosti vrátane Európskeho piliera sociálnych práv, plán zahŕňa reformy a investície financované z vnútroštátnych prostriedkov a z prostriedkov EÚ. S cieľom plniť odporúčanie pre Cyprus na rok 2024 týkajúce sa zlepšenia správy a riadenia subjektov vo vlastníctve štátu v súlade s medzinárodnými normami plán zahŕňa akčný plán, ktorý stanovuje štyri piliere opatrení. S cieľom plniť odporúčania pre Cyprus na roky 2019 a 2020 týkajúce sa zlepšenia podnikateľského prostredia a prístupu k financovaniu plán zahŕňa zjednodušenie postupov pre strategické rozvojové projekty (zahrnuté do plánu obnovy a odolnosti), zriadenie národnej podpornej agentúry (zahrnuté do plánu obnovy a odolnosti) a činnosť cyperského kapitálového fondu (zahrnutá do plánu obnovy a odolnosti). S cieľom plniť odporúčanie pre Cyprus na rok 2020 týkajúce sa zvýšenia účinnosti, efektívnosti a spravodlivosti daňového systému plán zahŕňa súbor reforiem súvisiacich s agresívnym daňovým plánovaním (zahrnutý do plánu obnovy a odolnosti). S cieľom plniť odporúčania pre Cyprus na rok 2020 týkajúce sa prednostnej realizácie pripravených verejných investičných projektov plán zahŕňa infraštruktúrne projekty v oblasti udržateľnej mestskej mobility, rekonštrukciu čistiarní odpadových vôd a inštaláciu a prevádzku infraštruktúry inteligentného meracieho systému (zahrnuté do plánu obnovy a odolnosti). S cieľom plniť odporúčanie pre Cyprus na rok 2024 týkajúce sa posilnenia vzdelávania, odborného vzdelávania a prípravy a vzdelávania dospelých plán zahŕňa nový systém hodnotenia práce v oblasti vzdelávania a pedagógov (zahrnutý do plánu obnovy a odolnosti), reformu učebných osnov v strednom technickom a všeobecnom vzdelávaní (zahrnutá do plánu obnovy a odolnosti), rozvojové opatrenia technického odborného vzdelávania a prípravy (fondy politiky súdržnosti), digitalizáciu a zlepšenie účinnosti činnosti verejných služieb zamestnanosti (zahrnuté do plánu obnovy a odolnosti), vykonávanie stratégie celoživotného vzdelávania Cypru na roky 2021 – 2027 a rozvoj individuálnych vzdelávacích účtov (fondy politiky súdržnosti). S cieľom plniť odporúčanie pre Cyprus na rok 2020 týkajúce sa podpory flexibilných pracovných podmienok plán zahŕňa aj rôzne schémy (fondy politiky súdržnosti). S cieľom plniť odporúčania pre Cyprus na roky 2019 a 2020 týkajúce sa zabezpečenia cenovo dostupného vzdelávania detí a starostlivosti o ne a primeranej náhrady príjmu

a prístupu k sociálnej ochrane pre všetkých plán zahŕňa opatrenia, ako je reforma v oblasti predškolského vzdelávania, opatrenia zamerané na školy a sociálne začlenenie (DRA.S.E.+) a zriadenie domovských štruktúr pre deti, dospievajúcich s poruchami správania, osoby so zdravotným postihnutím a osoby, ktoré potrebujú dlhodobú starostlivosť (zahrnuté do plánu obnovy a odolnosti a do fondov politiky súdržnosti) a minimálny garantovaný príjem (fondy politiky súdržnosti). S cieľom plniť odporúčanie pre Cyprus na rok 2020 týkajúce sa posilnenia odolnosti a kapacity systému zdravotnej starostlivosti plán zahŕňa investície do rozšírenia, modernizácie alebo výstavby nemocníc (zahrnuté do plánu obnovy a odolnosti). Plán nezahŕňa opatrenia na plnenie odporúčaní pre Cyprus na rok 2019 týkajúcich sa urýchlenia protikorupčných reforiem, zlepšenia platobnej disciplíny, posilnenia kapacít dohľadu v nebankovom finančnom sektore a zvýšenia efektívnosti a digitalizácie súdneho systému.

(28) Pokiaľ ide o spoločnú prioritu spočívajúcu v energetickej bezpečnosti, plán zahŕňa opatrenia na modernizáciu a rozšírenie elektrickej siete a skladovacích kapacít, aby sa zvládol rastúci podiel obnoviteľných zdrojov energie, znížila závislosť od fosílnych palív, rozšírili a urýchlili opatrenia v oblasti energetickej efektívnosti. S cieľom rozvinúť energetické prepojenia so susednými krajinami plán zahŕňa projekt Great Sea Interconnector, čo je projekt energetickej infraštruktúry, ktorého cieľom je prepojiť elektrickú sieť Cypru a Grécka a neskôr aj Izraela.

(29) Pokiaľ ide o spoločnú prioritu spočívajúcu v obranných spôsobilostiach, plán neobsahuje žiadne opatrenia.

(30) V pláne sa uvádza prehľad potrieb Cypru v oblasti verejných investícií z hľadiska spoločných priorít EÚ. Pokiaľ ide o spoločnú prioritu spočívajúcu v spravodlivej zelenej a digitálnej transformácii vrátane cieľov v oblasti klímy stanovených v nariadení (EÚ) 2021/1119, plán zahŕňa potreby verejných a súkromných investícií vo výške 21,6 miliardy EUR, ako sa uvádza v národnom energetickom a klimatickom pláne Cypru, na účely dosiahnutia nových cieľov v oblasti znižovania emisií, modernizácie verejných nemocníc v záujme energetickej efektívnosti a zavedenia nového systému elektronického obstarávania. Pokiaľ ide o spoločnú prioritu spočívajúcu v sociálnej a hospodárskej odolnosti, plán zahŕňa investície potrebné na zlepšenie systému zdravotnej starostlivosti, ako napríklad vytvorenie jednotnej databázy elektronických súborov vnútroštátnym orgánom v oblasti elektronického zdravotníctva. Pokiaľ ide o spoločnú prioritu spočívajúcu v obranných spôsobilostiach, plán zahŕňa investičné potreby na rozšírenie a modernizáciu existujúcich jednotiek infraštruktúry, na spolufinancovanie spoločných európskych projektov výskumu a vývoja a na financovanie národných projektov výskumu a vývoja v oblasti obrany.

Záver posúdenia Komisie

Komisia celkovo zastáva názor, že plán Cypru spĺňa požiadavky nariadenia (EÚ) 2024/1263.

CELKOVÝ ZÁVER

(31) V súlade s článkom 17 nariadenia (EÚ) 2024/1263 by Rada mala Cypru odporučiť trajektóriu vývoja čistých výdavkov, ako sa stanovuje v pláne,

TÝMTO ODPORÚČA Cypru:

1. Zabezpečiť, aby rast čistých výdavkov nepresiahol maximálnu hodnotu stanovenú v prílohe I k tomuto odporúčaniu.

Rada okrem toho Cyprus vyzýva, aby zabezpečil realizáciu reforiem a investícií reagujúcich na výzvy identifikované v rámci európskeho semestra, najmä v odporúčaniach pre Cyprus, a aby sa pritom zameral na riešenie spoločných priorít Únie.

PRÍLOHA I

Maximálna miera rastu čistých výdavkov

(ročná a kumulatívna miera rastu, v nominálnom vyjadrení)

Cyprus

Roky		2025	2026	2027	2028
Miera rastu (%)	ročná	6,0	5,0	5,4	4,3
	kumulatívna (*)	8,9	14,3	20,5	25,7

(*) Kumulatívna miera rastu sa vypočíta vo vzťahu k základnému roku 2023.

V Štrasburgu

Za Radu
predseda/predsedníčka